

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Indledning.

De senere års udvikling inden for handelshøjskolevæsenet har såvel på det økonomiske, organisatoriske som det undervisningsmæssige område medført en række ændringer, som på afgørende måde har forrykket det grundlag, som handelshøjskolevæsenet hidtil har bygget på.

For de økonomiske forholds vedkommende afholder staten cirka halvdelen af skolernes driftsudgifter, medens de øvrige udgifter indtil efteråret 1961 forudsattes dækket gennem studieafgifter betalt af de studerende og tilskud fra erhvervslivet. I efteråret 1961 blev det imidlertid af staten pålagt skolerne at undlade at opkræve studieafgifter, mod at staten årligt refunderede højskolerne et beløb, svarende til hvad de da gældende studieafgifter ville have indbragt. De følgende års udvikling medførte en meget betydelig stigning i højskolernes driftsudgifter på grund af de stedfunde lønstigninger, et stigende elevtal og en øget indsats på såvel det undervisningsmæssige som det forskningsmæssige område. Da der ikke siden 1961 er gennemført nogen regulering af de omhandlede afgifter, har resultatet været, at skolernes drift har medført et stadigt stigende underskud.

For de organisatoriske spørgsmåls vedkommende har den omstændighed, at de to handelshøjskoler i København og Århus efterhånden har opbygget et undervisningsprogram og et videnskabeligt forskningsapparat på linie med andre højere læreanstalter, gradvist medført en tilpasning af den hidtidige historisk bestemte organisationsform, hvorefter en af erhvervsrepræsentanter bestående bestyrelse havde ansvaret for såvel de økonomiske som alle øvrige forhold på højskolerne, idet alle spørgsmål angående forskningen og den pædagogiske virksomhed nu i realiteten er overladt til kompetente organer bestående af højskolernes professorer og øvrige studieledere.

Undervisningsmæssigt har udviklingen medført en betydelig fare for, at forholdet mellem de to udbyggede handelshøjskoler i København og Århus på den ene side og handelshøjskoleafdelingerne på den anden side vil blive forrykket til ugunst for de sidstnævnte. Handelshøjskolerne i København og Århus har udbygget og uddybet deres undervisning på baggrund af det øgede forskningsarbejde. For at opretholde en ensartet undervisningskvalitet mellem handelshøjskolerne og handelshøjskoleafdelingerne er der behov for et

nærmere samarbejde i undervisningsmæssig henseende mellem disse institutioner og handelshøjskolerne i København og Århus.

Hertil kommer, at ønsket om etablering af videregående uddannelsesmuligheder uden for de områder af landet, hvor handelshøjskolerne eller handelshøjskoleafdelingerne i dag er placeret, har medført krav om oprettelse af flere handelshøjskoleafdelinger. Dette har yderligere understreget behovet for en nærmere overvejelse af, hvorledes udviklingen af handelshøjskolevæsenet bør forme sig, bl.a. under hensyn til en hensigtsmæssig udnyttelse af det begrænsede antal kvalificerede lærerkræfter.

Med henblik på en nærmere undersøgelse af de omhandlede spørgsmål nedsatte undervisningsministeriet den 28. februar 1962 et udvalg repræsenterende de relevante erhvervsorganisationer samt institutioner med den opgave at overveje handelshøjskolevæsenets økonomiske, organisatoriske og undervisningsmæssige forhold og i forbindelse hermed søge at tilvejebringe en plan for den fremtidige udvikling.

Nærværende lovforslag, der tilsigter at træde i stedet for lov nr. 272 af 14. juni 1951 om handelshøjskoler, er identisk med et af dette udvalg udarbejdet forslag til lov om handelshøjskoler. Der har i udvalget været enighed om forslaget.

Til lovforslaget knytter sig de som bilag 1 og 2 optagne udkast til kgl. anordninger for henholdsvis Handelshøjskolen i København og Handelshøjskolen i Århus. Disse udkast er ligeledes i overensstemmelse med de af udvalget udarbejdede udkast.

II. De undervisningsmæssige forhold.

Handelshøjskoleundervisningen omfatter erhvervsøkonomiske og erhvervsproglige emneområder.

De erhvervsøkonomiske studier omfatter den almene erhvervsøkonomiske eksamen (HA), den handelsvidenskabelige kandidateksamen (cand. merc.), jfr. bekendtgørelse nr. 152 af 14. maj 1964, den handelsvidenskabelige licentiatgrad, jfr. bekendtgørelser nr. 133 af 13. april 1959 og nr. 172 af 27. maj 1964, samt de erhvervsøkonomiske specialstudier (HD) i forsikring, bankvæsen, regnskabsvæsen, organisation, salgsorganisation og reklame samt udenrigshandel, jfr. bekendtgørelser nr. 121 af 17. marts 1960 og nr. 250 af 29. juli 1961.